

Bir sorun, iki de çözüm önerisi...

Ukrayna'daki savaş sadece Ukrayna ve Rusya'yı değil tüm dünyayı etkiledi. Biz de dahil pek çok ülke savaşın, savaşın başlatılan Rusya'ya karşı uygulamaya konan yaptırımlardan, Rusya'nın savaşta kendi lehine çevirmek için aldığı tedbirlerden zarar gördü. Enerji fiyatlarında astronomik artışlar yaşandı, tahıl ve yağlı tohumlar tedarikinde sıkıntılar başladı. Mısır, Sudan, Afganistan gibi ülkelerde çok yakında açlık, isyan ve istikrarsızlık baş göstereceği, yerel düzeyde alınan tedbirlerle sorunun çözümünün sağlanamayacağı söyleniyor.

MENSUR AKGÜN

Rusya'nın dünya tahıl ihracının, başka bir deyişle ihtiyacının yüzde 13'ünü, Ukrayna'nın ise yüzde 8.5'ini karşıladığı dikkate alındığında, mesela Mısır'ın tüketiminin yüzde 80'ini bu ülkelerden temin ettiği düşünüldüğünde sorunun büyüklüğü sanırım anlaşılır. Yapılması gereken doğal olarak savaşın bitirilmesi, tarafların uzlaşması, hatta ondan önce Türkiye'nin de içinde yer aldığı diplomatik inisiyatifin ivme kazanarak hayata geçmesi ve kuzeyden güneye sevkîyatı sağlayacak tahlil koridorunun bir an önce açılmasıdır.

Ama görünen o ki, ne savaşın kısa bir süre içinde bitip tarafların uzlaşması, ne de yakın bir gelecekte tahıl koridorunun açılması mümkün. AB ve ABD Rusya'nın taleplerine sıcak bakmıyor, Rusya da Ukrayna buğdayının, Ayçiçek yağının dünya pazarlarına ulaşmasını engelliyor. Yapılan hesaplamalara göre de bu ürünlerin kara ya da demiryoluyla taşınması, diyelim ki Romanya'nın Köstence limanına ulaştırılması maliyet ve taşıma kapasitesine takılıyor.

Polonya ya da başka bir komşu ülke üstünden taşınma da dengeleri değiştirecek, görece yoksul ülkelerin gıda tedariki sorununu çözmeye yetecek gibi görünmüyor. Foreign Affairs'ın web sayfasına katkıda bulunan iki yazıda ise bize iki farklı çözüm yolu öneriliyor. Washington'un güçlü düşünce kuruluşu CSIS'ten Mark Cancian'ın yazısı -imkansızlıkları itiraf etse de- Karadeniz'deki Rus blokajının kaldırılması için askeri güç kullanılmasını telkin ediyor. Fakat her nedense böylesi bir teşebbüsün dünya savaşına yol açabileceğini öngörmüyor.

Montrö Sözleşmesi yüzünden Karadeniz'e çok büyük miktarda askeri güç kaydırlamayacağı için bu denizde olan Rus savaş gemi ve denizaltılarının cinslerini, yeteneklerini, silah sistemlerini sıralayıp ona karşılık verebilecek ama Montrö'yü ihlal etmeyecek İngiliz ve Amerikan savaş gemilerinin cinslerini, silahlarını sayıyor. Kendisi Montrö'nün 21 gün kuralının da farkında ancak Karadeniz'de çıkacak bir çatışmanın nükleer savaşa dönme olasılığını ve NATO üyesi Türkiye'nin savaşa sürüklenmesi halinde kısıtlamaların kalkacağına belli ki farkında değil.

Kim bilir belki de böylesi çok daha iyi. Cancian, bir de bu detayları bilse kesin savaş çıkartır den, dünya gıda krizini nükleer savaşla daha da derinleştirip, yoksul ülkelerin insanların nükleer kışla, bir daha kendilerine asla ulaşmayacak tahılla doyumaya kalkardı. Askeri konulardaki bilgisinin verdiği siyasi cesaretle Romanya'ya F-16'lar, F-35'ler yerleştirip, denizaltıların batıracağı ticaret gemilerinin yüzde kaçına daha tolerans gösterilebileceğini hesapladı.

Neyse ki Carlisle Runge ile Robbin Johnson'un birlikte yazdığı diğer yazı çok daha akılcı, mantıklı ve Amerika için tam bir kazan-kazan mantığı içeriyor. Savaş yerine ticaret ve yardım öneriyor. Onların talebi ABD'nin 1940'lı yıllardakine (İkinci Dünya Savaşı) benzer bir ödünç verme ve kiralama sistemi kurarak, elindeki fazla tahıl ihtiyacı olan ülkelere BM Dünya Gıda Programı (WFP) aracılığıyla göndermesi yönünde. İddialarına göre bu iş için Biden Yönetimi'nin Kongre'den ek kaynak istemesine dahi gerek yok. USAID ve diğer federal örgütlerin elinde zaten para ve kaynak mevcut.

Önerileri hayata geçirilirse hem Amerika'nın büyük tahıl üreticileri, zirai şirketleri bu işten kârlı çıkacak, hem de Amerika yardımı vereceği devletler üstündeki etkisini ve ağırlığını arttıracak. Bundan sonra Ukrayna ve Rusya'ya yerine kendilerine bağımlı olmaları sağlanacak. Tam bir Pazar sapsması yaratılacak. Üstelik de Amerika Rusya üstündeki baskısını hafifletmek zorunda kalmayacak. Amerika enerji krizinden olduğu gibi tahıl krizinden de kârlı çıkacak. Ama fiyatlar piyasa koşullarında belirlendiğinde zarar eden muhtemelen yine yoksullar olacak...

URUMÇİ KATLIAMI'NIN 13'ÜNCÜ YILI ANILDI

FOTOGRAFİARCA

ZORBALIĞA KARŞI ÇIKAN BINLERCE UYGUR ŞEHİT EDİLDİ

Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de Çin güvenlik güçleri ve silahlı paramiliterlerin bantşıl gösterilere kanlı müdahalesinin 13'üncü yıl dönümü dün anıldı. Sürgündeki Doğu Türkistan Milli Meclisi'ne göre 5 Temmuz 2009'daki olaylarda, 3 gün içerisinde binlerce Uygur, Çin makamlarına göre ise 197 kişi yaşamını yitirdi. Olaylar, Çin'in Guangdong eyaletinde bir fabrikada zorla çalıştırılan Uygur Türklerinin beraber çalıştıkları Çinli kadınların taciz ettikleri iddiasıyla patlak verdi. 26 Haziran'da fabrikaya saldıran Han Çinliler, onlarca Uygur Türkünü katletti. Çinli kadınların taciz edildiği iddiasının ise yalan olduğu ortaya

çıktı. Ardından çoğunluğunu Uygur üniversite öğrencilerinin oluşturduğu kalabalık bir grup, 5 Temmuz 2009'da Uygur Türklerine yönelik baskı, ayrımcılık, ortadan kaybolma, kaçınılma ve fabrikalarda zorla çalıştırılmaları protesto amacıyla Urumçi'de gösteri düzenledi. Ancak bantşıl eylemleri 'otoriteye başkaldırı' ve 'isyan' olarak değerlendiren Çin Komünist Partisi (ÇKP) hükümeti gösterilere çok sert yöntemlerle müdahale etti. Urumçi'den kaçmayı başaranlar, yabancı medyanın kentten çıkarılmasının ardından katliamın başladığını, kente sevk edilen ilave 20 bin asker ve polislin göstericilerin üzerine gerçek mermilerle ateş açtığını ve

zirhli araçlarını eylemcilerin üzerine sürdüğünü belirtti. Katliam, dün İstanbul'un Çin Konsoloslukluğunda protesto edildi. Doğu Türkistan Maarif Cemiyeti ile Uluslararası Doğu Türkistan Sivil Toplum Kuruluşları Birliği üyeleri, ellerinde Uygur Özerk Bölgesi ve Türk bayraklarıyla slogan attı. Grup üyeleri adına basın açıklaması yapan Uluslararası Doğu Türkistan Sivil Toplum Kuruluşları Birliği Başkanı Hidayet Oghuzkhan, "Başta üniversite öğrencileri olmak üzere, olayın ertbas edilmesinden memnun olmayan Doğu Türkistan halkı, yaşanan zorbalık, katliam ve yıllardır devam eden işgal politikalarına karşı tepkilerini bantşıl bir şekilde ifade etmek

Katliam, dün İstanbul'un Çin Konsoloslukluğunda protesto edildi. Doğu Türkistan Maarif Cemiyeti ile Uluslararası Doğu Türkistan Sivil Toplum Kuruluşları Birliği üyeleri, ellerinde Uygur Özerk Bölgesi ve Türk bayraklarıyla slogan attı.

amacıyla 5 Temmuz 2009'da Urumçi'de protesto eylemi gerçekleştirdi. Fakat bu bantşıl eylem işgalci Çin tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı ve binlerce Doğu Türkistanlının şehit edilmesiyse sonuçlanan 5 Temmuz Urumçi Katliamı gerçekleşti" dedi. Uluslararası Kuruluşlara, devletlere, insan hakları örgütlerine ve tüm taraflara seslenen Oghuzkhan, "Doğu Türkistan'da ve işgal altında tuttuğu diğer tüm bölgelerde büyük çaplı bir soykırım uygulayan işgalci Çin; uluslararası değerleri yok etmekte ve insan haklarını hiçe saymaktadır. Bugün buradan tüm dünyaya "soykırma sessiz kalma" sloganıyla haykırılmaktadır" açıklamasını yaptı. -KARAR

ÇİN'DEN KÜLTÜREL SOYKIRIM

Kadim Türk şehri Disney Park oldu

Çin, Doğu Türkistan'da uyguladığı etnik soykırımın yanı sıra binlerce yıllık Türk kültür ve medeniyetini de yok ediyor. ABD mediasında yayınlanan raporda Çin'in Kaşgar'da Uygurların dini ve etnik kültürünü yansıtan tüm özgün mimari eserleri tahrip ederek ortadan kaldırdığı belirtildi. Raporda Uygur mahallelerinin Çinli turistler için 'Disney Park' haline getirildiği ifade edildi.

si Tanıtım Departmanına teşekkür etmişti. Sosyal medya kullanıcıları, "boycottMulan" etiketiyle yaptıkları paylaşımlarda Disney'e ve filme tepki göstermişti. Dünya Uygur Kurultayının (WUC), sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, Disney'in yeni filminde Doğu Türkistan'daki gözaltı kamplarıyla alakası bulunan Turpan Kamu Güvenliği Ofisine teşekkür ettiği anımsatılmıştı. Çin uzmanı Adrian Zenz ise yaptığı açıklamada, Turpan'daki Kamu Güvenliği Ofisinin Uygur Türklerinin tutulduğu "yeni eğitim kampları" yönetmekle görevli olduğunu kaydetmişti. -KARAR DIŞ HABERLER

Kaşgar'daki camilerde minarelerin ortadan kaldırıldığı, ibadethanelerdeki Arapça yazılı ayet ve hadislerin üzerinin sıvandığı belirtirken 2017 yılından bu yana kentlin Çin yönetimi tarafından tamamen değiştirildiği, baştan aşağı yeniden tasarlanarak Çin tipi Disney Parklarına dönüştürüldüğü ifade edildi.

İsveç'ten 'Üçlü muhtıraya uyma' sözü

CONSEPT AYAKKABICILIK KAPASİTE GELİŞTİRME VE MODERNİZASYON PROJESİ

CONSEPT AYAKKABICILIK

Mal Alım için İhale İlanı

Concept Ayakkabıcılık San. ve Tic. Ltd. Şti Serhat Kalkınma Ajansı'nın 'Bölgesel Rekabet Edilebilirliğin Artırılması Programı(REKAP)' kapsamında sağlanan mali destek ile Yoncalı Köyü No:253 İç Kapı No:1 Merkez/Ağrı'da TRA2/21/REKAP/ÖNC1/0014 referans numaralı **Concept Ayakkabıcılık Kapasite Geliştirme ve Teknik Modernizasyon Projesi** için Mal Alım İhalesi sonuçlandırmayı planlamaktadır.

LOT-1

- 1-Tek İğne Düz Dikiş Makinesi
- 2-Çift İğne Düz Dikiş Makinesi
- 3-Şerit Zig Zag Makinesi
- 4-Ufak Mekik Zig Zag Dikiş Makinesi
- 5-Kapsül Çakma Makinesi
- 6-Holtmelt Sürme Makinesi
- 7-Tela Pres Makinesi
- 8-Lateks Sürme Makinesi

İhaleye katılmak isteyenler, isteklerinde aranacak teknik ve Mali bilgileri içeren İhale Dosyası Yoncalı Köyü No:253 Merkez/Ağrı adresinden veya www.serka.gov.tr internet adreslerinden temin edilebilecektir. Teklif teslimi için son tarih ve saati: 28.07.2022 / 13.00

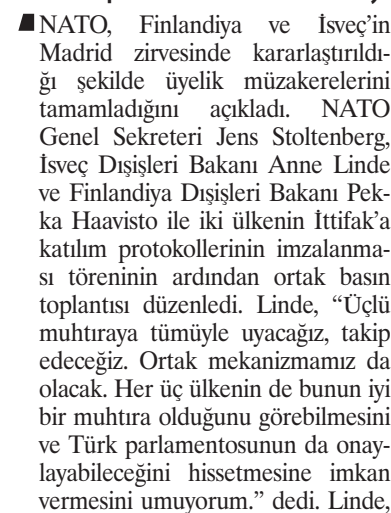
Teslimat Bilgileri:

İrtibat Kişisi: Volkan Arslan

Teslimat adresi: Yoncalı Köyü No:253 İç kapı No:1 Merkez/Ağrı

Telefon Numarası:0536 883 6246 Adres: Yoncalı Köyü No:253 İç kapı No:1 Merkez/Ağrı Gerekli ek bilgi dosya ya da açıklamalar; www.serka.gov.tr internet adresinde yayınlanacaktır. Teklifler 28/07/2022 tarihinde, saat 14.00 de Yoncalı Köyü No:253 İç Kapı No:1 Merkez/Ağrı adresinde yapılacak oturumda açılacaktır.

İsveç ve Finlandiya'nın Brüksel'de üyelik müzakereleri tamamlandıkça, katılım protokolleri imzalandı. İsveç Dışişleri Bakanı Linde, "Üçlü muhtıraya tümüyle uyacağız, takip edeceğiz" derken Türk parlamentosunun onay vermesini umduğunu söyledi.

Stoltenberg, Linde ve Haavisto, İttifak'a katılım protokollerini imzaladı.

NATO, Finlandiya ve İsveç'in Madrid zirvesinde kararlaştırıldığı şekilde üyelik müzakerelerini tamamladığını açıkladı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, İsveç Dışişleri Bakanı Anne Linde ve Finlandiya Dışişleri Bakanı Pekka Haavisto ile iki ülkenin İttifak'a katılım protokollerinin imzalanması töreninin ardından ortak basın toplantısı düzenledi. Linde, "Üçlü muhtıraya tümüyle uyacağız, takip edeceğiz. Ortak mekanizmamız da olacak. Her üç ülkenin de bunun iyi bir muhtıra olduğunu görebilmesini ve Türk parlamentosunun da onaylayabileceğini hissetmesine imkan vermesini umuyoruz." dedi. Linde, Türkiye'nin iade edilmesini talep ettiği 73 teröriste ilişkin, "Muhtıra her hangi bir liste yoktu. Ancak teröristler söz konusu olduğunda daha iyi iş birliği yapmak, bilgi edinmek gibi yapabileceğimiz şeyler var. Muhtırada herhangi bir listeden, sayıdan veya herhangi bir şeyden söz edilmiyor" dedi. Finlandiyalı Bakan Haavisto da "Muhtırada Türkiye'nin endişeleriyle ilgili her konuya değindik." diyerek, Türkiye'nin rızasını alacaklarını umduğunu söyledi. Stoltenberg ise, katılım protokollerinin 30 üye ülkenin de parlamentosunda onaylanması gerektiğini, her ülkenin farklı prosedürü olduğunu ancak birçok ülkenin bunu hızlı yapacağını ifade ettiğini belirtti. NATO Genel Sekreteri, karşılıklı tüm güvenlik tehditleriyle mücadele edilmesi gerektiğine işaret ederek "Hem daha agresif bir Rusya hem elbette terör tehdidi" dedi. İki ülkenin "davetli" statüsünde NATO'nun çalışmalarına katılacaklarını söyledi. -AA